

Regeringens proposition 2010/11:73

Mätning, rapportering och debitering på
fjärrvärmemarknaden

Prop.
2010/11:73

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 17 februari 2011

Fredrik Reinfeldt

Maud Olofsson
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det i fjärrvärmelagen införs bestämmelser om skyldighet för fjärrvärmeföretag att mäta kundens värmeförbrukning månadsvis och att rapportera mätresultaten till kunden månadsvis. Dessutom föreslås att fjärrvärmeföretagens debitering av kunderna bara får basera sig på uppmätta mängder och att debitering ska ske minst fyra gånger per år.

Det föreslås också möjligheter i lagen att i viss utsträckning träffa avtal om avvikelser från bestämmelserna.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

I propositionen föreslås också en bestämmelse om att det i ett avtal om fjärrvärme ska finnas en uppgift om vad som gäller mellan parterna beträffande mätning, rapportering och debitering.

Den bestämmelsen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263).....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	6
4	Bakgrund.....	6
4.1	Direktivet om energitjänster och effektiv slutanvändning av energi.....	6
4.2	Fjärrvärmeverksamhet och gällande bestämmelser.....	7
4.2.1	Fjärrvärmeverksamhet.....	7
4.2.2	Fjärrvärmelagen.....	7
4.2.3	Mätning av fjärrvärme.....	8
4.2.4	Avläsning och fakturering av fjärrvärme.....	8
5	Nya bestämmelser i fjärrvärmelagen.....	10
5.1	Debitering efter faktisk förbrukning av och månadsvis mätning av fjärrvärme.....	10
5.2	Ikraftträdandebestämmelser.....	14
6	Konsekvenser.....	15
7	Författningskommentar.....	17
Bilaga 1	Sammanfattning av Energimarknadsinspektionens rapport.....	20
Bilaga 2	Rapportens lagförslag.....	22
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna.....	24
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag.....	25
Bilaga 5	Lagrådets yttrande.....	27
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 februari 2011.....		28
Rättsdatablad.....		29

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2010/11:73

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263).

2 Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)

Prop. 2010/11:73

Härigenom föreskrivs i fråga om fjärrvärmelagen (2008:263) dels att 6 § ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 6 a och 6 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,
2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,
3. var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,
4. den tid som avtalet löper,
5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,

6. avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

7. villkoren för uppsägning av avtalet,

8. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

9. vem som svarar för kostnader för en återställning efter

- a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,
- b) ett underhåll av rörledningarna, eller
- c) ett borttagande av anslutningen, och

Föreslagen lydelse

6 §

Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,
2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,
3. var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,
4. den tid som avtalet löper,
5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,

6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt debitering av kunden,

7. avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

8. villkoren för uppsägning av avtalet,

9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter

- a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,
- b) ett underhåll av rörledningarna, eller
- c) ett borttagande av anslutningen, och

10. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag.

11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag.

Prop. 2010/11:73

6 a §

Ett fjärrvärmeföretag är skyldigt att mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tiden.

Om inte avtal om kortare tidsintervall har träffats med fjärrvärmekunden ska mängden levererad värmeenergi i en fjärrvärmekunds leveranspunkt mätas en gång per månad.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska fjärrvärmeföretaget rapportera mätresultaten till kunden en gång per månad.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om mätning och rapportering.

6 b §

Ett fjärrvärmeföretags debitering av kunderna ska avse uppmätta mängder.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska debitering av kunden ske minst fyra gånger per år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om debitering.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012 i fråga om 6 § och i övrigt den 1 januari 2015.

Regeringen bedömde i propositionen *En sammanhållen klimat- och energipolitik – Energi* (prop. 2008/09:163, s. 72) att det baserat på erfarenheterna från införandet av krav på månadsvis avläsning av el borde kunna införas liknande krav för fjärrvärme. Från den 1 juli 2009 gäller, enligt 16 § förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el, krav på månadsvis avläsning av el som innebär att debitering efter faktisk elförbrukning tillämpas generellt.

Regeringen uppdrog den 13 augusti 2009 åt Energimarknadsinspektionen att lämna förslag till regler om fakturering efter faktisk förbrukning samt tidsplan för att införa sådana krav avseende fjärrvärme (dnr N2009/6389/E). I uppdraget ingick att utreda om det finns behov av att reglera mätperiodens längd för överförd fjärrvärme och vid behov lämna förslag till regler.

Uppdraget redovisades till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) den 19 mars 2010 i rapporten *Fakturering efter faktisk förbrukning och reglering av mätperiodens längd avseende fjärrvärme* (dnr N2010/2409/E).

En sammanfattning av Energimarknadsinspektionens rapport finns i *bilaga 1*. Rapportens lagförslag finns i *bilaga 2*. Energimarknadsinspektionens rapport har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En remissammanställning finns tillgänglig hos Näringsdepartementet (dnr N2010/2409/E).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 27 januari 2011 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. En mindre redaktionell ändring har därefter gjorts i 6 b § andra stycket.

4 Bakgrund

4.1 Direktivet om energitjänster och effektiv slutanvändning av energi

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/32/EG av den 5 april 2006 om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster och om upphävande av rådets direktiv 93/76/EEG (energitjänstedirektivet) innehåller i artikel 13 bestämmelser om mätning och upplysande fakturering av energianvändning. Medlemsstaterna ska enligt artikel 13 bl.a. se till att slutförbrukare av fjärrvärme för hushållsbruk, så långt det är tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till möjliga energibesparingar, har individuella mätare som till ett konkurrenskraftigt pris korrekt visar slutförbrukarens faktiska energianvändning och ger information om faktisk användningstid. Medlemsstaterna ska även se till att fakturering från energidistributörer, systemansvariga för distribu-

tionen och företag som säljer energi i detaljistledet när det är lämpligt grundas på faktisk energianvändning och presenteras på ett klart och begripligt sätt. Lämplig information ska göras tillgänglig tillsammans med fakturan och ge slutförbrukarna en fullständig redovisning av de aktuella energikostnaderna. Fakturering, grundad på den faktiska förbrukningen, ska ske så ofta att kunderna kan styra sin egen energi-användning.

Regeringen bedömde i propositionen *En sammanhållen klimat- och energipolitik – Energi* (prop. 2008/09:163 s. 72) att ett generellt krav på fakturering av fjärrvärme baserad på faktisk förbrukning inte kunde införas eftersom det då inte var tekniskt möjligt. Ett sådant krav förutsätter att det finns mätare för fjärravläsning installerade hos samtliga slutanvändare av fjärrvärme, vilket inte är fallet. Regeringen bedömde, baserat på erfarenheterna från mättingsreformen avseende el där krav på månadsvis mätning infördes den 1 juli 2009, att liknande krav för fjärrvärme borde kunna införas under de närmaste åren.

I dag tillämpas huvudsakligen debitering som grundar sig på en preliminär uppskattad förbrukning avseende fjärrvärme. Avläsning sker i huvudsak årsvis för fjärrvärmekunder med lägre förbrukning.

4.2 Fjärrvärmeverksamhet och gällande bestämmelser

4.2.1 Fjärrvärmeverksamhet

Fjärrvärme är den dominerande formen för uppvärmning i bostäder och lokaler samt för uppvärmning av tappvarmvatten i Sverige. I flerbostadshus utgjorde fjärrvärme 2009 den vanligaste uppvärmningsformen, med omkring 84 procent av den uppvärmda ytan, medan 71 procent av landets lokaler värmdes med fjärrvärme. I småhus uppgick andelen med fjärrvärme till omkring 11 procent. Fjärrvärmeleveranserna uppgick till 52,6 TWh under 2009. Enligt uppgifter från Energimarknadsinspektionen uppgick antalet leveranspunkter för fjärrvärme vid utgången av 2009 till cirka 322 000, varav småhus utgjorde cirka 217 000, flerbostadshus cirka 57 800 och lokaler cirka 28 200. Det finns i dag cirka 220 företag som bedriver fjärrvärmeverksamhet i landet.

4.2.2 Fjärrvärmelagen

Den 1 juli 2008 trädde en ny fjärrvärmelag (2008:263) i kraft. Lagen syftar till att stärka fjärrvärmekundernas ställning och öka insynen i fjärrvärmeverksamheterna. Lagen innehåller bland annat skyldigheter för företagen i samband med prisändringar, till exempel en skyldighet för fjärrvärmeföretag att förhandla med en enskild kund om vissa avtalsvillkor. Om parterna inte kommer överens kan de ansöka om medling hos Fjärrvärmenämnden. Lagen reglerar också vad ett avtal om fjärrvärme ska innehålla. Lagen innehåller även bestämmelser av offentlig-rättslig karaktär. Bland annat ska fjärrvärmeföretag lämna uppgifter om drift- och affärsförhållanden till Energimarknadsinspektionen. Energimarknadsinspektionen är också tillsynsmyndighet enligt fjärrvärmelagen.

Från ett fjärrvärmenät dras två anslutningsledningar, en framledning och en returledning till en av fjärrvärmeleverantören vald leveransgräns hos fjärrvärmekunden. Fjärrvärmesystemets hetvatten överförs till kunden via en fjärrvärmecentral. Via fjärrvärmecentralen överförs hetvattnets värmeenergi till fjärrvärmekundens eget värmesystem. För att ett fjärrvärmeföretag ska kunna fakturera sina kunder behöver mängden levererad värmeenergi fastställas genom mätning. Värmemätare består av tre huvudkomponenter; ett temperaturgivarpar, en flödesgivare (vattenmätare) och ett integreringsverk (räkneenhet). Flödesgivaren sitter normalt på returledningen och registrerar vilken mängd fjärrvärmevatten som strömmat igenom fjärrvärmecentralen. Värmemätarens två temperaturgivare mäter temperaturen i framledningens inkommande fjärrvärmevatten respektive returledningens utgående fjärrvärmevatten. Temperaturdifferensen mellan det in- respektive utgående fjärrvärmevattnet multipliceras med den registrerade vattenmängden som ligger till grund för värmeenergiberäkningen som sker i mätarens integreringsverk.

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) är tillsynsmyndighet för mätare avseende hushållsförbrukning av värmeenergi enligt förordningen (1994:99) om vatten- och värmemätare. Värmemätare ska genomgå en bedömning av överensstämmelse med godkänt resultat vilket betyder att ingående komponenter ska granskas och uppfylla tillsynsmyndighetens krav. Som ett komplement till de bestämmelser som gäller på mätområdet tar branschorganisationen Svensk Fjärrvärme fram tekniska branschkrav för värmemätare.

4.2.4 Avläsning och fakturering av fjärrvärme

Fjärrvärmelagen innehåller i dag inte några regler för avläsning eller debitering av fjärrvärme. Däremot finns det allmänna avtalsvillkor för konsumenter respektive för näringsidkare.

De allmänna avtalsvillkoren för konsumenter är framtagna i samarbete mellan branschföreningen Svensk Fjärrvärme och Konsumentverket. Enligt villkoren ska debitering grundas på avlästa mätarvärden när det är möjligt. Debitering ska ske i efterskott och får grundas på beräknade värden. Leverantören är skyldig att se till att avläsning sker minst en gång per år och debiteringen ska då vara grundad på avlästa mätvärden. Om avläsning och debitering inte görs inom tolv månader från föregående avläsning och om avläsningen visar en skuld till leverantören har konsumenten rätt till en reducering med 15 procent av mellanskillnaden mellan debiterat belopp avseende tidigare beräknade mätarvärden och det belopp som framgår av avläsningsfakturan. Enligt villkoren ska debitering ske med högst tre månaders intervall och konsumenten kan alltid begära att bli debiterad månadsvis. Fakturan ska utformas på ett tydligt sätt och innehålla uppgifter om aktuellt pris, uppskattad årlig förbrukning, hänvisning till kontaktuppgifter till oberoende energirådgivare samt information om debiteringsmetod, dvs. om fakturan baseras på avläst eller beräknad förbrukning.

De allmänna avtalsvillkoren för näringsidkare har utarbetats av den s.k. Värmemarknadskommittén som består av representanter från Svensk Fjärrvärme, Fastighetsägarna Sverige, HSB Riksförbund, Hyresgästföreningen Riksförbundet, Riksbyggen och Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO). Enligt avtalsvillkoren är leverantören skyldig att med ett längsta intervall på tolv månader avläsa mätaren och debitera utifrån de avlästa mätvärdena. Debitering bör enligt villkoren ske i efterskott men får ske preliminärt baserat på beräknad förbrukning. Även för näringsidkare ska fakturan utformas på ett tydligt sätt och innehålla uppgifter om aktuellt pris, uppskattad årlig förbrukning, hänvisning till kontaktuppgifter till oberoende energirådgivare samt information om debiteringsmetod, det vill säga om fakturan baseras på avläst eller beräknad förbrukning.

Branschföreningen Svensk Fjärrvärme lanserade 2005 ett frivilligt system för kvalitetsmärkning av fjärrvärmelieferantörer, benämnt Reko fjärrvärme. Reko fjärrvärme syftar till att utveckla relationerna mellan leverantörer och kunder med inriktning på öppenhet, jämförbarhet och förtroende. Fjärrvärmeföretagen får ansöka om att använda märket Reko fjärrvärme och måste då leva upp till ett antal specificerade krav, bland annat hur prisförändringar ska gå till och på transparens vad gäller priser, verksamhet och ekonomi. För närvarande är 87 fjärrvärmeföretag anslutna till Reko fjärrvärme. Inom Reko fjärrvärme ställs ett antal krav avseende fakturan och fakturering. En faktura ska utformas efter tre principer.

- Debiteringen ska grunda sig på faktisk förbrukning av fjärrvärme om det är möjligt.
- Uppgifterna i fakturan ska presenteras på ett klart och begripligt sätt.
- Fakturan ska ge kunden en fullständig redovisning av energikostnaderna.

Dessutom ska viss information lämnas på fakturan eller i medskick till fakturan. Det är information om aktuella priser, uppskattad årlig energianvändning samt hänvisning till oberoende energirådgivare. En sådan hänvisning kan ske genom att fjärrvärmeföretaget hänvisar till sin webbplats och därifrån länkar till oberoende rådgivare. Därutöver ska, om det är möjligt, ytterligare information lämnas på fakturan. Sådan information är kundens faktiska förbrukning och statistik som jämför kundens aktuella förbrukning med samma period föregående år.

5.1 Debitering efter faktisk förbrukning av och månadsvis mätning av fjärrvärme

Regeringens förslag: Ett fjärrvärmeföretags debitering av kunden ska avse uppmätta mängder.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska ett fjärrvärmeföretags debitering av kunden ske minst fyra gånger per år.

Om det inte har avtalats om kortare tidsintervall ska ett fjärrvärmeföretag utföra mätning av mängden levererad värmeenergi till varje kund en gång per månad. Mätresultaten av dessa mätningar ska, om inte annat har avtalats, rapporteras till kunden en gång per månad.

I ett avtal om fjärrvärme ska det finnas en uppgift om vad som gäller beträffande mätning och rapportering av mätresultaten till kunden och om debitering av kunden.

Rapportens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Rapportens lagförslag har en annan språklig utformning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna stödjer överlag rapportens förslag om att införa regler om att alla fjärrvärmekunder ska debiteras efter sin faktiska förbrukning av fjärrvärme.

Kammarrätten i Stockholm och *Kammarrätten i Jönköping* anser att det inte står helt klart att den föreslagna lagtexten förhindrar utjämnad debitering som anges vara ett av syftena med den nya bestämmelsen. Kammarrätterna noterar att förslaget ger möjlighet för kunder att bli debiterade mer sällan än månadsvis. Därmed ges ett utrymme för kunden att avtala om längre debiteringsperioder än månadsvisa vilka i praktiken enligt kammarrätterna kan innebära någon form av utjämningsfakturer.

Remissinstanserna är positiva till förslaget om att reglera mätperiodens längd. *Konkurrensverket* anser att det i rapporten inte tydligt klargörs varför månadsvis avläsning kan anses vara den lämpliga mätperioden för fjärrvärme. En analys borde enligt verket ha gjorts av hur mycket större den eventuella effektiviseringspotentialen är för de diskuterade kortare mätperioderna. Verket anser att en analys av likheter och skillnader med elen hade varit värdefull. Verket kan utifrån det presenterade underlaget inte ta ställning till om månadsvis debitering är den mest lämpliga att införa för fjärrvärme. *Konsumentverket* betonar vikten av att den av konsumenten faktiskt förbrukade fjärrvärmens och den av fjärrvärmeföretaget levererade fjärrvärmens ger samma mätresultat utan diskrepans. *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* delar rapportens bedömning att regelverket kring värmemätare bör ansluta till det som gäller för el. Swedac påpekar att bemyndigandet för Swedac att meddela föreskrifter avseende värmemätare begränsar sig till mätaren, medan motsvarande bemyndigande om elmätare talar om mätutrustning. Bemyndigandet att föreskriva om värmemätare bör därför enligt Swedac på lämpligt sätt utvidgas, så att nödvändiga funktioner för fjärravläsning omfattas. *Svensk Fjärrvärme* ställer sig positiv till att förbättra mätningen av värmeleveranser och information om mätning till kunderna. *Svensk Fjärrvärme* anser att detta kommer att leda till bättre informerade företag

och kunder. *Fastighetsägarna Sverige* anser att månadsvis mätning är ett rimligt mätintervall som lägsta krav. *Fastighetsägarna Sverige* anser att det är centralt att kunderna ges tillgång till både historiska och aktuella mätvärden på ett enkelt sätt och att uppgifterna baseras på kalendermånader. *Sveriges allmännyttiga bostadsföretag (SABO)* tillstyrker förslaget om att införa krav på att mätning av levererad värme ska ske minst en gång per månad då det skapar förutsättningar för fjärrvärmekunden att få en ökad insikt om sin energianvändning.

Skälen för regeringens förslag

Bättre information till fjärrvärmekunder skapar förutsättningar för en effektivare energianvändning och förbättrad kundkommunikation

Som har nämnts i avsnitt 4.2.4 innehåller fjärrvärmelagen i dag inte några regler för mätning eller debitering av fjärrvärme. I praktiken sker mätning och debitering i många fall på följande sätt.

Kunden debiteras preliminärt några gånger per år för en beräknad förbrukning. En gång om året sker en definitiv debitering för årsförbrukningen av fjärrvärme, som då är baserad på den uppmätta förbrukningen under året. Samtidigt sker en avräkning mellan den beräknade och den uppmätta förbrukningen under året. Kunden får alltså bara en gång om året en uppgift om sin faktiska förbrukning under det gångna året. I normalfallet anger denna uppgift bara den totala förbrukningen utan uppdelning på olika perioder under året. Detta tillvägagångssätt medför dels att kunden inte kan följa sin förbrukning kontinuerligt under året, dels att kunden inte får någon uppgift om hur förbrukningen fördelar sig på årets olika perioder.

För att råda bot på detta bör det införas en skyldighet för fjärrvärmeföretagen att mäta kundernas förbrukning med kortare intervall än årsvis och att redovisa resultatet av dessa mätningar med kortare intervall än årsvis. Med sådana regler kan det införas en regel om att debitering bara får ske på grundval av uppmätt och rapporterad förbrukning. Genom debitering efter uppmätt och rapporterad förbrukning kommer man ifrån dagens preliminära debitering och årsvisa avstämningsfakturering. Därmed möjliggörs för kunden att få vetskap om i vilken utsträckning den preliminära förbrukningen överensstämmer med den faktiska. Med tätare mätningar skulle kunderna kunna få en bättre avstämning och en mer direkt koppling mellan förbrukning och debitering. Ett syfte med ett införande av sådana regler är att kunden genom prissignaler ska ges incitament att styra sin egen energianvändning. Då finns det möjlighet för kunden att, genom att ändra sitt beteendemönster eller vidta andra åtgärder, åstadkomma en energieffektivisering och därmed också en lägre kostnad för sin värmeförbrukning.

Regeringen delar rapportens bedömning att samtliga kunder bör debiteras efter sin faktiska förbrukning för att uppnå syftet om en effektivare energianvändning. Regeringen bedömer att de föreslagna reglerna kan skapa bättre förutsättningar för en effektivare energianvändning och mer lättillgänglig information om förbrukning och priset för denna för fjärrvärmekunderna. Den utveckling som har skett av mät-, kommunikations- och databehandlingstekniken under senare år förbättrar också

förutsättningarna för att ställa nya krav på mätning och rapportering utan omotiverat höga kostnader.

Att i regelverket göra undantag från detta krav genom att till exempel ge möjlighet till utjämnade debiteringar skulle undergräva syftet med de nya reglerna.

Om detta genomförs kan kunden kontinuerligt följa sin förbrukning under året. Kunden får också kunskap om hur förbrukningen och kostnaden för denna varierar under årets olika perioder.

För att få en generell tillämpning av de föreslagna reglerna är det otillräckligt med de frivilliga åtaganden som finns i delar av fjärrvärmebranschen och som har beskrivits i avsnitt 4.2.4.

Baserat på den analys som gjordes i samband med övergången till månadsvis mätning på elmarknaden torde månadsvis mätning också på fjärrvärmemarknaden kunna innebära att en betydande del av energi-effektiviseringspotentialen kan uppnås (Energimyndighetens rapport *Månadsvis avläsning av elmätare* [N2002/5953/ESB]). Det finns dock vissa skillnader i hur el respektive fjärrvärme används varför energi-effektiviseringspotentialerna kan skilja sig åt. De energibesparingsåtgärder som finns hos slutkunderna bygger dock på information och förståelse för förbrukning och debitering. Krav på tätare mätning och debitering efter uppmätt förbrukning är också en förutsättning för att möjliggöra individuell mätning och debitering av värme och tappvarmvatten vilket har en stor energieffektiviseringspotential. Erfarenheten från såväl svenska som utländska projekt indikerar att individuell mätning kan bidra till en minskad energianvändning om 15–30 procent för varmvatten och om 10–20 procent för värme.

Månadsvis mätning innebär små ökade kostnader för fjärrvärmeföretagen

Som framgått ovan bör mätning av fjärrvärmeförbrukningen ske med tätare intervall än i dag. Frågan är då hur täta intervall som är mest ändamålsenliga. I rapporten föreslås månadsvis mätning. Regeringen bedömer att ett krav på månadsvis mätning är väl avvägt utifrån de kostnader som uppstår för installation av nya mätare och utifrån de vinster som uppstår i ökad energieffektiviseringspotential och förbättrad kundkommunikation. Ett krav på månadsvis mätning skulle innebära att fjärrvärmeföretagen behöver byta till fjärrvärmemätare med möjlighet till fjärravläsning i de fall de ännu inte installerat detta. Genomförandetiden för när kraven på månadsvis mätning föreslås träda i kraft behöver därför anpassas till de investeringar som behöver göras hos fjärrvärmeföretagen (se avsnitt 5.2). *Konkurrensverket* har framfört att det i rapporten inte tydligt klargörs varför månadsvis mätning kan anses vara den mest lämpliga mätperioden för fjärrvärme. Regeringen delar dock rapportens uppfattning att det är ett välavvägt intervall. Ett krav på längre intervall som t.ex. kvartalsvis mätning skulle sannolikt innebära ett byte till fjärrvärmemätare med möjlighet till fjärravläsning. Kostnaden för fjärrvärmeföretagen skulle därmed bli ungefär densamma som vid exempelvis krav på månadsvis mätning samtidigt som energieffektiviseringspotentialen skulle bli mindre. Ett krav på ännu tätare mätningintervall såsom dygns-

vis eller timvis mätning skulle sannolikt realisera ytterligare en del av den totala energieffektiviseringspotentialen och kunna innebära en effektivare drift av fjärrvärmeverksamheten. Tätare mätning än månadsvis skulle dock medföra väsentligt ökade kostnader för fjärrvärmeföretagen, både i form av administrativa kostnader och i form av nya investeringar i kommunikationssystem.

Värmeförbrukningen ska rapporteras en gång i månaden

Med månadsvis mätning blir det naturligt att fjärrvärmeföretagen ska rapportera mätresultaten från dessa mätningar till kunderna månadsvis.

Troligen kommer de flesta fjärrvärmeföretag att rapportera mätresultaten i samband med debiteringen av kunden. Det vore dock att gå för långt att i detalj reglera när debitering ska ske eller att bestämma att rapportering av mätresultaten måste ske i samband med debitering.

Fjärrvärmekunder ska debiteras minst fyra gånger per år

Eftersom möjligheten att debitera för en beräknad förbrukning genom förslaget kommer att försvinna skulle en debitering, som i fortsättningen alltså måste baseras på faktisk förbrukning, med alltför långa tidsintervall medföra att varje debitering uppgår till orimligt höga belopp. Därför anser regeringen att det är rimligt att kräva att debitering sker minst fyra gånger per år. Fjärrvärmeföretagen bör själva få bestämma de exakta tidpunkterna för debitering, men tidpunkterna bör naturligtvis vara någorlunda jämnt fördelade över året så att orimligt stora fakturabelopp kan undvikas.

Fjärrvärmekunder ska kunna avtala annat

Särskilt för stora fjärrvärmekunder kan det vara värdefullt att träffa avtal med fjärrvärmeföretaget om andra intervall än de som nu föreslås. Det bör därför vara möjligt för kunder att träffa sådana avtal. Det bör då uppmärksammas att avtalsvillkor som i jämförelse med fjärrvärmelagens bestämmelser är till nackdel för en konsument är utan verkan mot denne. Detta framgår av 4 § fjärrvärmelagen. Den bestämmelsen gäller alltså bara gentemot kunder som enligt lagens definition är att betrakta som konsumenter.

Vad gäller de nu föreslagna bestämmelserna anser regeringen att längre tidsintervall än de som föreslås enligt lagen bör anses vara till nackdel för konsumenten. Följden blir att konsumenter bara kan avtala om kortare tidsintervall än de som kommer att gälla enligt lagen. För kunder som inte är att betrakta som konsumenter blir det däremot möjligt att avtala också om längre tidsintervall.

Ett undantag från denna avtalsfrihet bör dock gälla. Den månadsvisa mätningen är, enligt regeringens uppfattning, av så stort värde att det inte bör finnas möjlighet för någon kund att avtala om längre tidsintervall än en månad. Däremot bör det vara tillåtet att avtala om kortare tidsintervall än en månad.

De nu beskrivna reglerna föreslås träda i kraft först den 1 januari 2015, vilket behandlas närmare i avsnitt 5.2.

Fram till den tidpunkten kommer det alltså att tillämpas olika rutiner i nämnda hänseenden, vilket har beskrivits närmare i avsnitt 4.2.4.

I 6 § fjärrvärmelagen finns bestämmelser om vilka uppgifter som ska ingå i ett avtal om fjärrvärme. Dessa bestämmelser bör kompletteras så att det av avtalet framgår hur frågor om mätning, rapportering av mätresultaten och debitering regleras för den enskilde kunden.

Det är till fjärrvärmekundernas fördel att få information om villkoren för mätning, rapportering och debitering, samtidigt som ett sådant krav inte kan anses betungande för fjärrvärmeföretagen.

5.2 Ikraftträdandebestämmelser

Regeringens förslag: Reglerna om mätning och rapportering av mätresultat samt om debitering ska träda i kraft den 1 januari 2015.

Reglerna om innehållet i ett avtal om fjärrvärme ska träda i kraft den 1 januari 2012.

Rapportens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Rapporten föreslår att reglerna om mätning och rapportering av mätresultat samt om debitering ska träda i kraft den 1 januari 2016.

Remissinstanserna: *Konkurrensverket* anser, mot bakgrund av att många fjärrvärmeföretag redan i dag klarar fjärravläsning av större kunder, att reglerna bör träda i kraft samtidigt som fjärrvärmeföretagens informationsplikt, dvs. fr.o.m. den 1 januari 2012. *Företagarna* framför att, för att de små företagen inte ska drabbas oproportionerligt av nya investeringskrav bör detta inte vara ett krav förrän den 1 januari 2016. Övriga remissinstanser har inte kommenterat tidpunkten för ikraftträdande.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen bedömer att det är angeläget att fjärrvärmeföretagen får en rimlig tid för att genomföra de anpassningar och investeringar i teknisk utrustning som krävs för att uppfylla de nya mätningsskraven. Den tekniska utrustningen för att mäta och läsa av kundernas fjärrvärmeförbrukning byts ut successivt. Normalt tas samtliga fjärrvärmemätare in för revision vart femte år. Vid revisionen finns en möjlighet att komplettera mätare med utrustning för fjärravläsning i de fall de är förberedda för detta. I praktiken innebär detta att alla mätare som finns installerade i dag kommer att bytas ut eller uppgraderas inom en femårsperiod. Småhusen står för knappt tio procent av fjärrvärmeföretagens värmeleveranser och för närmare sjuttio procent av antalet leveranspunkter. Det största och mest tidskrävande arbetet för fjärrvärmeföretagen blir därför att förse dessa med någon form av fjärravläsning. Att som *Konkurrensverket* föreslår tidigarelägga införandet av reglerna för större kunder kan komma att innebära extra kostnader för fjärrvärmeföretagen för att använda sig av olika avläsnings- och faktureringsystem för olika kundkategorier. Regeringen bedömer att en fyraårsperiod ger tillräcklig tid för fjärrvärmeföretagen att uppfylla de nya

kraven. Reglerna om mätning och debitering bör därför träda i kraft den 1 januari 2015. Prop. 2010/11:73

Bestämmelsen om att de villkor som tillämpas avseende mätning, rapportering och debitering ska framgå av avtalet mellan fjärrvärmeföretaget och fjärrvärmekunden är inte att anse som betungande. Fjärrvärmekunderna kan ha nytta av att veta vilka villkor som tillämpas för mätning, rapportering och debitering. Bestämmelserna bör därför träda i kraft den 1 januari 2012.

6 Konsekvenser

Energimarknadsinspektionen

För Energimarknadsinspektionen som i dag är tillsynsmyndighet enligt fjärrvärmelagen innebär förslagen vissa tillkommande arbetsuppgifter. Energimarknadsinspektionen ska utöva tillsyn av att villkoren för mätning och debitering av levererad värme ingår i ett avtal om fjärrvärme. Energimarknadsinspektionen föreslås också få meddela föreskrifter om fjärrvärmeföretags skyldighet att mäta och rapportera levererad värme och om debitering enligt de nya bestämmelserna i fjärrvärmelagen. Energimarknadsinspektionen bör även få i uppdrag att informera fjärrvärmeföretagen om de nya reglerna och att följa upp genomförandet av de nya bestämmelserna. De tillkommande arbetsuppgifterna bedöms kunna rymmas inom befintliga budgetramar.

Fjärrvärmeföretagen

De föreslagna kraven kommer ha en marginell inverkan på fjärrvärmeföretagens resultat och finansiella ställning. Byte av värmemätare och uppgradering av kommunikationsutrustning pågår fortlöpande. För huvuddelen av företagen kommer de nya kraven inte att innebära en merkostnad om uppgraderingen av systemen görs över en fyraårsperiod. Den totala kostnaden för konvertering av mätare och kommunikationsutrustning beräknas till cirka 600–700 miljoner kronor för fjärrvärmebranschen som helhet. Detta motsvarar ungefär två procent av branschens totala investeringskostnader. Kostnaderna uppvägs av den förbättrade uppföljning av kundernas fjärrvärmeanvändning som möjliggörs. Kravet på månadsvis mätning skapar också förutsättningar för en bättre dialog mellan fjärrvärmeföretagen och fjärrvärmekunderna. Fjärravläsning innebär en kostnadsbesparing för fjärrvärmeföretagen jämfört med manuell avläsning eftersom det minskar behovet av personella resurser.

Fjärravläsning av kundernas värmemätare ger också fjärrvärmeföretagen snabbare och enklare tillgång till kundens uppmätta energianvändning. Detta gör att fjärrvärmeleverantören i ett tidigare skede kan ingripa om kundens energianvändning avviker från det normala mönstret. Därmed kan eventuella läckor eller felaktiga inställningar i kundens anläggning upptäckas på ett tidigare stadium och onödigt höga fjärrvärmekostnader kan undvikas. Detta gynnar i slutändan både fjärrvärmekunderna och fjärrvärmeföretagen.

Genom de föreslagna reglerna får fjärrvärmekunderna en tydligare bild av sin energianvändning genom regelbunden förbrukningsstatistik. Fjärrvärmekunden får också en snabbare återkoppling vid energieffektiviseringsåtgärder då en minskad energianvändning direkt leder till sänkta energikostnader.

Fjärravläsning av fjärrvärmeanvändningen förenklar debitering och rapportering av mätvärden och leder till lägre kostnader för kunderna. Kunderna slipper passa tider för att vara tillgängliga när fjärrvärmeleverantören behöver tillträde till lokaler och bostadsutrymmen för avläsning av mätaren. Kunderna behöver inte heller läsa av mätaren själva genom självavläsningskort. Kunderna gynnas av att fjärrvärmeföretagen får ökade möjligheter att ge kunderna råd om hur de kan effektivisera sin energianvändning och sänka sina energikostnader i kundvårdande syfte. Detta resulterar i en närmare dialog mellan kunderna och fjärrvärmeföretagen. Debitering efter faktisk förbrukning leder till mer korrekta betalningsströmmar. Kunden betalar för den faktiska leveransen och inget annat. Den nuvarande ordningen med preliminärdebitering med årlig avstämning kan vid underdebitering innebära uppjusteringar av fakturan som är kännbara för kunderna. Vid överdebitering råder ett motsatt förhållande. Kunderna får visserligen en nedjustering av fakturan, men i gengäld har man lånat ut pengar till sin fjärrvärmeleverantör under året utan att få någon ersättning för det. Debitering efter faktisk förbrukning ger kunderna en ökad kontroll över kostnaderna för sin energianvändning, vilket i sig kan bidra till en minskad frustration över höga energikostnader.

En upplevd nackdel med debitering efter faktisk förbrukning är att kundernas energikostnader varierar kraftigt mellan sommar- och vintermånader. En konsekvens av krav på debitering efter faktisk förbrukning är att det inte längre blir möjligt för fjärrvärmeföretagen att erbjuda en utjämnad faktura. En utjämnad debitering undergräver syftet med regleringen. En utjämnad debitering över året innebär att det dröjer innan eventuella energieffektiviseringsåtgärder får genomslag i kundens kostnader. Kunden skulle visserligen kunna få information om sin förbrukning på annat sätt än via fakturan, men incitamentet att få en lägre energikostnad på kort sikt försvinner.

Övrigt

Förslagen bedöms inte medföra några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen, brottsligheten, det brottsförebyggande arbetet, för sysselsättningen och offentlig service i olika delar av landet, jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheten att nå de integrationspolitiska målen.

6 § Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

- 1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,**
- 2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,**
- 3. var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,**
- 4. den tid som avtalet löper,**
- 5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,**
- 6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt debitering av kunden,**
- 7. avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,**
- 8. villkoren för uppsägning av avtalet,**
- 9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,**
- 10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter
 - a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,
 - b) ett underhåll av rörledningarna, eller
 - c) ett borttagande av anslutningen, och**
- 11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag.**

De nya bestämmelserna i 6 a och b §§ träder inte i kraft förrän den 1 januari 2015. Fram till den tidpunkten saknas därmed lagbestämmelser om mätning av kundernas förbrukning, om rapportering av mätresultaten till kunderna och om debitering av kunderna.

Som framgår av avsnitt 4.2.4 förekommer olika rutiner för detta på marknaden. Det är därmed av betydelse för varje kund att få klarhet i vad som gäller i just hans eller hennes fall.

Därför införs en bestämmelse i den *nya sjätte punkten* att ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om vad som gäller i nämnda hänseenden.

6 a § Ett fjärrvärmeföretag är skyldigt att mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tiden.

Om inte avtal om kortare tidsintervall har träffats med fjärrvärmekunden ska mängden levererad värmeenergi i en fjärrvärmekunds leveranspunkt mätas en gång per månad.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska fjärrvärmeföretaget rapportera mätresultaten till kunden en gång per månad.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om mätning och rapportering.

Paragrafen är ny.

I *första stycket* ges den grundläggande bestämmelsen att mätning ska ske av dels mängden levererad värmeenergi, dels den levererade

mängdens fördelning över tiden. Med det sistnämnda avses att mätning ska ske med vissa tidsintervall.

I *andra stycket* anges just detta tidsintervall. Mätning ska nämligen ske en gång per månad. Det krävs inte att mätning sker per kalendermånad, utan fjärrvärmeföretaget får självt avgöra vilket datum i varje månad som mätning ska ske.

Mätningen ska ske i fjärrvärmekundens leveranspunkt, dvs. den punkt där värmeenergin förs över från fjärrvärmenätet till kundens anläggning. I allmänhet sker detta i en värmeväxlare, som benämns fjärrvärmecentral och som oftast är belägen i husets källare, oavsett om det är fråga om ett småhus, ett flerfamiljshus eller någon annan typ av byggnad.

Det bör uppmärksammas att vid sedvanlig mätning av fjärrvärme är det inte bara temperaturen som mäts utan även vattenflödet mäts. Det beror på att olika kunders leveranser sker vid olika effekt. Ju högre effekt desto högre vattenflöde och vice versa. Den genomströmmande vattenmängden mäts normalt i kubikmeter och värmeenergin i megawattimmar. Värme-mätarens integreringsverk registrerar temperaturgivarnas uppmätta in- respektive utgående temperatur på fjärrvärmevattnet samt flödesgivarens värden. Temperaturdifferensen mellan det in- respektive utgående fjärrvärmevattnet multipliceras med den registrerade vattenmängden som ligger till grund för värmeenergiberäkningen.

Enligt paragrafen är det dock bara den levererade värmeenergin som behöver mätas och rapporteras.

Till skillnad från vad som gäller för regleringen i tredje stycket kan parterna inte träffa avtal fullt ut om avvikelser från regleringen i andra stycket. Avtal kan bara träffas om kortare tidsintervall än en månad.

I *tredje stycket* anges att mätresultaten ska rapporteras till fjärrvärmekunden en gång per månad. Även i detta fall får fjärrvärmeföretaget självt avgöra vilket datum i varje månad som rapportering ska ske.

Fjärrvärmeföretaget får självt avgöra hur rapporteringen ska meddelas kunden, dvs. antingen i separata meddelanden eller på fakturan. I sistnämnda fall måste debitering ske varje månad.

Det nu sagda gäller, som framgår av lagtexten, om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden. Parterna kan alltså avtala om rapportering med både kortare och längre tidsintervall. Ett undantag från denna regel gäller dock vad gäller kunder som är konsumenter.

Med konsument avses, enligt 2 §, en fjärrvärmekund som är en fysisk person och som använder fjärrvärme i huvudsak utanför näringsverksamhet. I praktiken rör det sig framför allt om innehavare av småhus. I det sammanhanget bör uppmärksammas att boende i flerfamiljshus inte är konsumenter eftersom det i sådana fall är fastighetsägaren som är fjärrvärmekund.

Enligt 4 § är avtalsvillkor, som i jämförelse med lagens bestämmelser är till nackdel för en konsument, utan verkan mot konsumenten. Detta innebär att en konsument kan avtala med fjärrvärmeföretaget om rapportering med kortare tidsintervall än som sägs i tredje stycket. Däremot kan inte konsumenten avtala om rapportering med längre tidsintervall än som sägs i tredje stycket, eftersom detta får anses vara till nackdel för konsumenten.

I *fjärde stycket* informeras om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kommer att meddela närmare föreskrifter om mätning och rapportering.

6 b § Ett fjärrvärmeföretags debitering av kunderna ska avse uppmätta mängder.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska debitering av kunden ske minst fyra gånger per år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om debitering.

Paragrafen är ny.

I *första stycket* anges att fjärrvärmeföretagets debitering av kunden måste avse uppmätta mängder. I och med detta får inte fjärrvärmeföretagen fortsätta med den praxis som för närvarande är ganska vanlig och som innebär att kunden några gånger under året preliminärt debiteras för en beräknad förbrukning och vid årets slut debiteras för den uppmätta och alltså verkliga förbrukningen under hela året. Avräkning sker då mellan de beräknade värdena och det uppmätta värdet.

I *andra stycket* anges att kunderna ska debiteras minst fyra gånger per år. Fjärrvärmeföretaget får självt avgöra vid vilka tidpunkter som debitering ska ske men debiteringarna bör vara någorlunda jämnt fördelade över året. Syftet är nämligen att undvika att kunden drabbas av alltför höga debiteringar vid ett och samma tillfälle. Liksom vid bestämmelsen i 6 a § tredje stycket kan parterna avtala om andra tidsintervall än som anges i det aktuella stycket. Samma restriktion för konsumenter som har beskrivits under nämnda stycke gäller vid tillämpningen av det aktuella stycket.

I *tredje stycket* informeras om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kommer att meddela närmare föreskrifter om debitering.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012 i fråga om 6 § och i övrigt den 1 januari 2015.

Ikraftträdandebestämmelsen har behandlats i avsnitt 5.2.

Sammanfattning av Energimarknadsinspektionens rapport

Enligt EU:s energitjänstedirektiv ska medlemsstaterna se till att fakturering från energiföretag när det är lämpligt grundas på faktisk förbrukning. Fakturering ska ske så ofta att kunderna kan styra sin egen förbrukning.

På den svenska fjärrvärmemarknaden finns ingen reglering om fakturering efter faktisk förbrukning. Det finns inte heller något lagkrav om hur ofta fjärrvärmeföretagen ska läsa av kundernas förbrukning.

I syfte att uppfylla kraven i energitjänstedirektivet gav regeringen under hösten 2009 Energimarknadsinspektionen i uppdrag att lämna förslag till regler om fakturering efter faktisk förbrukning och mätperiodens längd avseende fjärrvärme. Förslagen presenteras i denna rapport.

Energimarknadsinspektionen föreslår att samtliga kunder ska få sin fjärrvärmeförbrukning avläst minst en gång per månad. Med detta menas att det inte får dröja mer än en månad mellan tidpunkterna för avläsning. Det är dock möjligt att ha en tätare avläsning. Vidare föreslås att alla kunder ska faktureras efter sin faktiska förbrukning. Om inte annat har avtalats ska fakturering ske varje månad. Energimarknadsinspektionen föreslår också att fjärrvärmeföretagen i det avtal som sluts mellan kunden och företaget ska informera kunden om de villkor som företaget tillämpar för fakturering och avläsning. Reglerna rörande månadsvis avläsning och fakturering föreslås gälla från och med den 1 januari 2016. Reglerna om fjärrvärmeföretagens informationsplikt föreslås gälla från och med den 1 januari 2012.

Månadsvis avläsning och fakturering efter faktisk förbrukning kommer att ge fjärrvärmekunderna förbättrad information om sin fjärrvärmeförbrukning. Det kan skapa incitament till förändrad energiförbrukning. Detta är positivt eftersom de energibesparingsåtgärder som finns hos slutkunderna bygger på information och förståelse för förbrukning och fakturering. Erfarenheterna från införandet av faktisk förbrukning och månadsvis avläsning av el indikerar att energieffektiviseringspotentialen är omkring en procent.

Fakturering efter faktisk förbrukning bidrar till mindre osäkerhet i betalningsströmmarna mellan leverantör och kund, vilket är positivt både för fjärrvärmeföretagen och för kunderna. Det medför dock även större skillnader i fakturering mellan sommar- och vintermånader vilket kan upplevas som negativt av vissa kunder.

De föreslagna kraven kommer ha en marginell inverkan på fjärrvärmebranschens resultat och finansiella ställning. Byte av mätare och uppgradering av kommunikationsutrustning pågår fortlöpande. Branschrepresentanter uppger att det för huvuddelen av företagen inte kommer att innebära en merkostnad om uppgraderingen av systemen ska göras över en femårsperiod. Den totala kostnaden för konvertering av mätare och kommunikationsutrustning beräknas till cirka 600–700 miljoner kronor för fjärrvärmebranschen som helhet. Detta motsvarar ungefär två procent av branschens totala investeringskostnader.

Fjärravläsning av kundernas värmemätare skulle ge fjärrvärmeföretagen snabbare och enklare tillgång till kundens uppmätta energianvänd-

ning. Detta gör att fjärrvärmeföretagen i ett tidigare skede kan ingripa om kundens energianvändning avviker från det normala mönstret. Därmed kan eventuella läckor eller felaktiga inställningar i kundens anläggning upptäckas på ett tidigare stadium och onödigt höga fjärrvärmekostnader kan undvikas. Detta gynnar i slutändan både företagen och kunderna.

En mer utvecklad uppföljning av kundernas värmeanvändning skapar också förutsättningar för en bättre och trovärdigare dialog mellan företagen och kunderna. Fjärrvärmeföretagen som har intervjuats uppger att de ser stora möjligheter att förbättra sina kundrelationer genom månadsvis återkoppling till kunderna.

Rapportens lagförslag

Förslag till ändringar i fjärrvärmelagen (2008:263)

Härigenom föreskrivs i fråga om fjärrvärmelagen (2008:263)

dels att rubriken till 6 § ska få en ändrad rubrik av följande lydelse,

dels att 6 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny 6 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Avtalet om fjärrvärme

Uppgifter i ett avtal om fjärrvärme
Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

fjärrvärmeföretagets åtagande gent - emot fjärrvärmekunden, priset för fjärrvärmen och hur det bestäms, var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärme företagets priser för fjärrvärme, den tid som avtalet löper, i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,

avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtals - villkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring, villkoren för uppsägning av avtalet, fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

vem som svarar för kostnader för en återställning efter en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,

ett underhåll av rörledningarna, eller

6 §

Föreslagen lydelse

Avtalet om fjärrvärme, mätning, rapportering och fakturering

Uppgifter i ett avtal om fjärrvärme

Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,

2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,

3. var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,

4. den tid som avtalet löper,

5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,

6. villkoren för mätning och fakturering av levererad värme,

7. avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

8. villkoren för uppsägning av avtalet,

9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter

a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,

b) ett underhåll av rörledningarna, eller

ett borttagande av anslutningen,
och möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag.

c) ett borttagande av anslutningen, och
11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag.

Prop. 2010/11:73
Bilaga 2

6 a §

Ett fjärrvärmeföretag är skyldigt att utföra mätning av mängden levererad värme och dess fördelning över tiden.

Mätning av levererad värme i en leveranspunkt ska ske minst en gång per månad.

Den mängd värme som levereras i en leveranspunkt ska rapporteras till fjärrvärmekunden minst en gång per månad.

Fakturan ska grundas på sådan avläsning som avses i andra stycket. Om inte annat har avtalats ska fakturering ske varje månad.

Närmare föreskrifter om angivna skyldigheter meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Ikraftträdande - och övergångsbestämmelser

Denna lag träder ikraft den 1 januari 2012 i fråga om 6 § samt i övrigt den 1 januari 2016.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2010/11:73

Bilaga 3

Följande remissinstanser har yttrat sig: Kammarrätten i Stockholm, Kammarrätten i Jönköping, Förvaltningsrätten i Linköping, Regelrådet, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac), Statistiska centralbyrån (SCB), Naturvårdsverket, Boverket, Konkurrensverket, Konsumentverket, Företagarna, Svensk Fjärrvärme, Fastighetsägarna Sverige, Helsingborgs kommun, Köpings kommun, Linköpings kommun och Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO).

Följande remissinstanser har avstått från att yttra sig eller inte haft några synpunkter: Villaägarnas riksförbund, Statskontoret, Statens energimyndighet samt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Följande instans har inkommit med yttrande på eget initiativ: Göteborg Energi AB.

Förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)

Härigenom föreskrivs i fråga om fjärrvärmelagen (2008:263) dels att 6 § ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 6 a och 6 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,
2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,
3. var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,
4. den tid som avtalet löper,
5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,

6. avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

7. villkoren för uppsägning av avtalet,

8. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

9. vem som svarar för kostnader för en återställning efter

- a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,
- b) ett underhåll av rörledningarna, eller
- c) ett borttagande av anslutningen, och

Föreslagen lydelse

6 §

Ett avtal om fjärrvärme ska innehålla uppgifter om

1. fjärrvärmeföretagets åtagande gentemot fjärrvärmekunden,
2. priset för fjärrvärmen och hur det bestäms,
3. var fjärrvärmekunden kan finna information om fjärrvärmeföretagets priser för fjärrvärme,
4. den tid som avtalet löper,
5. i fråga om avtal som löper under en viss tid, vad som gäller med avseende på förlängning av avtalet,

6. mätning av mängden levererad värmeenergi och rapportering av mätresultaten till kunden samt debitering av kunden,

7. avtalet tillåter fjärrvärmeföretaget att göra en ensidig ändring av ett avtalsvillkor och om förutsättningarna för att fjärrvärmeföretaget ska få göra en sådan ändring,

8. villkoren för uppsägning av avtalet,

9. fjärrvärmeföretagets ersättningsansvar om det inte uppfyller avtalet,

10. vem som svarar för kostnader för en återställning efter

- a) en anslutning till fjärrvärmeverksamheten,
- b) ett underhåll av rörledningarna, eller
- c) ett borttagande av anslutningen, och

10. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag.

11. möjligheten att begära förhandling och att ansöka om medling enligt denna lag.

Prop. 2010/11:73
Bilaga 4

6 a §

Ett fjärrvärmeföretag är skyldigt att mäta mängden levererad värmeenergi och dess fördelning över tiden.

Om inte avtal om kortare tidsintervall har träffats med fjärrvärmekunden ska mängden levererad värmeenergi i en fjärrvärmekunds leveranspunkt mätas en gång per månad.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska fjärrvärmeföretaget rapportera mätresultaten till kunden en gång per månad.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om mätning och rapportering.

6 b §

Ett fjärrvärmeföretags debitering av kunderna ska avse uppmätta mängder.

Om inte annat har avtalats med fjärrvärmekunden ska debitering av kunderna ske minst fyra gånger per år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om debitering.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012 i fråga om 6 § och i övrigt den 1 januari 2015.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2011-02-02

Närvarande: F.d. justitierådet Inger Nyström, f.d. regeringsrådet Lars Wennerström och justitierådet Eskil Nord.

Mätning, rapportering och debitering på fjärrvärmemarknaden

Enligt en lagrådsremiss den 27 januari 2011 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Bengt Agartz.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 17 februari 2011.

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Bildt, Ask, Olofsson, Larsson, Erlandsson, Carlgren, Carlsson, Borg, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Ohlsson, Norman, Attefall, Kristersson, Ullenhag, Hatt

Föredragande: statsrådet Olofsson.

Regeringen beslutar proposition 2010/11:73 Mätning, rapportering och debitering på fjärrvärmemarknaden.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Fjärrvärmelagen (2008:263)	6 a och 6 b §§	
